

آیین نامه اجرایی قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی

فصل اول - حقوق زندانیان - اول

فصل اول - حقوق زندانیان

ماده 107

ماده 107 - به منظور اجرای کامل اصول مندرج در مواد 2 و 262 این آیین نامه، هرگونه اتخاذ تصمیم، اعمال تکلیف و با بهره مندی زندانی، مددجو و متهم بازداشتی از حقوق مصرح در مقررات، در پرتو اصول مذکور تفسیر و اجرا می شود.

ماده 108

ماده 108 - ارتکاب رفتارهای سوء، از قبیل تندخویی، رفتار و گفتار موهن و هرگونه آزار و شکنجه روانی و جسمی توسط کارکنان مؤسسه نسبت به زندانیان مطلقاً ممنوع است و حسب مورد می تواند منجر به پیگرد انضباطی، انتظامی یا کیفری فرد متخلف شود.

ماده 109

ماده 109 - به منظور آموزش، ترویج و رعایت حقوق متهمان بازداشتی و زندانیان، معاونت سلامت اصلاح و تربیت در پایان هر فصل گزارشی جامع در خصوص وضعیت حقوق زندانیان و بازداشت شدگان در مؤسسه های تابعه، تهیه و برای رئیس سازمان ارسال می کند، این گزارش حاوی موارد زیر است:

الف - کشف موارد نقض حقوق متهمان و زندانیان در مؤسسه های کیفری و بررسی و پیگیری آن و اعلام نتیجه به رییس سازمان.

ب - همکاری با هیأت نظارت بر اجرای قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی و

همچنین همکاری با معاونت امور بین الملل و حقوق بشر قوه قضائیه و دیگر نهادهای حقوق بشری پس از هماهنگی با رئیس سازمان.

پ - نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه در موارد مربوط به حقوق شهروندی و انجام دیگر امور محول شده به این دفتر، مطابق قوانین و مقررات حاکم.

ت - تهیه کتابچه راهنما متضمن حقوق و تکالیف قانونی زندانی و قراردادن آن در اختیار زندانی.

ث - راه اندازی سامانه ارتباطی و پاسخگویی سیستمی و پیگیری موارد اعلامی از سوی بازداشت شدگان، زندانیان، خانواده و یا وکلای آنان.

ماده 110

ماده 110 - سازمان مکلف است مطابق قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب 1397/ 2/ 1 و دیگر مقررات مربوط، زمینه اجرای حقوق مددجو و زندانی ناتوان را از طریق طراحی، مناسب سازی و اصلاح محیط مؤسسه و تدارک وسایل مورد نیاز فراهم کند به نحوی که آنها قادر باشند آزادانه و بدون احساس خطر در محیط پیرامون خود حرکت کنند و از همه امکانات مؤسسه از قبیل تسهیلات آموزشی، بهداشتی، تفریحی همانند دیگر زندانیان بهره‌مند شوند. تصمیماتی که در مؤسسه نسبت به افراد توان خواه اتخاذ می‌شود، باید بر اساس «اصل بهترین تفسیر از اراده و ترجیحات آنها» باشد.

ماده 111

ماده 111 - مؤسسه باید زمینه دسترسی زندانیان ناتوان از تکلم به زبان رسمی را به مترجم مورد وثوق فراهم آورد و برای زندانیان ناشنوا یا زندانیانی که قادر به تکلم نیستند، فرد مورد وثوقی که توانایی بیان مقصود را از طریق اشاره یا وسایل فنی دارد به عنوان مترجم انتخاب کند. حضور مترجم به هنگام معاینه پزشکی، مصاحبه و رسیدگی به مسائل انضباطی و قضایی الزامی است.

ماده 112

ماده 112 - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سازمان به منظور تضمین رعایت حقوق زندانیان و متهمان بازداشت شده، سامانه‌های سجازا، مدیریت پرونده قضایی (سمپ) و دیگر سامانه‌های مرتبط را به نحوی طراحی و اصلاح می‌نمایند که به صورت برخط و یا کمترین مداخله سلیقه انسانی قابلیت اعمال

آخرین نسخه قوانین و مقررات را برای هر یک از زندانیان و بازداشت شدگان، در مواردی نظیر محل و شرایط نگهداری، بهداشت، امنیت، اشتغال، اجرای صحیح و به موقع آرای قضایی، دسترسی به خدمات قضایی و برخورداری از مرخصی و دیگر نهادهای ارفاقی داشته باشند به نحوی که این سامانه‌ها دارای قابلیت گزارش‌گیری و آمارگیری هوشمند و سلسله‌مراتبی برای عوامل اجرایی، مسئولین سازمانی و دیگر مراجع قضایی و نظارتی مربوط و همچنین امکان اطلاع‌رسانی به زندانی، وکیل وی و کلیه اشخاص ذی‌صلاح در خصوص موضوعات مطرح شده باشند.

ماده 113

ماده 113 - سازمان با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، نسبت به راه‌اندازی و ایجاد دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و همچنین ایستگاه‌های اطلاع‌رسانی و خدمات الکترونیکی زندانیان، در داخل مؤسسه‌ها اقدام می‌نماید به گونه‌ای که امکان ثبت نام در سامانه ثنا، مشاهده وضعیت قضایی (مشمول بر اطلاعات پرونده و ابلاغ‌های موجود در سامانه ابلاغ)، ثبت انواع درخواست، دادخواست، شکواییه، لوایح حقوقی خطاب به مراجع قضایی و همچنین امکان ثبت و پیگیری انواع درخواست‌های مربوط به حقوق زندانی و امور رفاهی و ارفاق‌های قانونی مرتبط با حبس، برای زندانی و متهم بازداشتی، از داخل مؤسسه فراهم باشد.

ماده 114

ماده 114 - سازمان با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، به منظور رعایت و تضمین حقوق زندانیان و توسعه نظارت‌های غیرمتمرکز عمومی و تسهیل در گزارش‌دهی تخلفات درون و مرتبط با مؤسسه‌های تابعه، سامانه گزارش‌دهی مردمی را با امکان دسترسی برای همه زندانیان و خانواده آنان، کارکنان مؤسسه، وکلا و عموم مردم، برای ارسال اعتراضات و گزارش‌های محرمانه با قابلیت حفظ محرمانگی و مخفی بودن هویت گزارش‌دهنده و امکان پیگیری و اطلاع از فرایند رسیدگی و نتیجه گزارش، راه‌اندازی می‌کند. در این سامانه باید امکان ارجاع گزارش به هر یک از نهادها و اشخاص مربوط از جمله قاضی اجرای احکام، اداره کل زندان‌های استان مربوط، دفاتر حفاظت و اطلاعات، صیانت از حقوق زندانیان و بازرسی و پاسخگویی به شکایات سازمان و همچنین به بخش‌های نظارتی قوه قضاییه نظیر مرکز حفاظت و اطلاعات، دفتر بازرسی ویژه و حمایت از حقوق شهروندی، سازمان بازرسی کل کشور و دیگر مراجع نظارتی مربوط وجود داشته باشد. دستورالعمل مربوط، با رعایت مواردی مانند تمهید نظام انگیزشی و انواع حمایت‌های مادی، معنوی و قضایی از گزارش‌دهندگان، حفظ محرمانگی هویت آنان را ظرف شش

ماه پس از تصویب این آیین نامه، توسط سازمان تهیه می‌گردد.

تبصره

تبصره - علاوه بر موارد مندرج در ماده فوق، نماینده واحد بازرسی اداره کل زندان‌های استان مکلف است، به تعداد لازم صندوق پیشنهادهای، انتقادات، شکایات و اعتراض‌های زندانیان را در تمامی اندرزگاه‌ها و سالن‌ها نصب و حداقل هفته‌ای یک بار شکایات و نامه‌های واصل شده را صورت مجلس کند و تحویل رئیس مؤسسه دهد. درخواست زندانی و نتیجه اقدام‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته در سامانه‌ای که به این منظور راه اندازی می‌گردد، ثبت و ضبط می‌شود. به گزارش‌های غیرمرتبط یا بدون امضاء مشخصات نویسنده ترتیب اثر داده نمی‌شود مگر آن که دلالت بر امر مهمی کند و قراینی دال بر صحت مفاد آن موجود باشد. مدیرکل زندان‌های استان در پایان هر ماه گزارش اقدام‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته پیرامون پیشنهادهای، انتقادات و شکایت‌های زندانیان را به صورت آمار تحلیلی تهیه و به رئیس سازمان اعلام می‌کند.

ماده 115

ماده 115 - هرگونه اعتصاب و اعتراض دسته جمعی زندانیان ممنوع است. آنان می‌توانند به طور شفاهی یا کتبی درخواست ملاقات با قاضی اجرا یا رئیس مؤسسه را نمایند با شکایت و اعتراض خود را با ذکر دلیل به مقام‌های مربوط تحویل یا از طریق ایستگاه‌های رایانه‌ای در سامانه مربوط، ثبت و یا در صندوق پیشنهادهای، انتقادات و شکایت‌های زندانیان قرار دهند. رئیس مؤسسه مکلف است پس از بررسی درخواست‌ها، اقدام لازم را به عمل آورد و ضمن اعلام نتیجه به زندانی، علل و عوامل شکایت‌ها و اعتراض‌ها را به همراه پیشنهادهای به صورت ماهانه به مدیرکل زندان‌های استان اعلام کند. مدیرکل مربوط نیز مکلف است نتیجه اقدام‌های خود را به رئیس سازمان اعلام کند.

ماده 116

ماده 116 - استفاده از دست بند و پابند در داخل مؤسسه ممنوع است مگر آن که زندانی دارای حالت خطرناکی باشد که بیم خودزنی یا آزار دیگران وجود داشته باشد. در این صورت ضمن رعایت تناسب و ضرورت، مراتب توسط رئیس مؤسسه بلافاصله و حداکثر ظرف دوازده ساعت حسب مورد به قاضی اجرا یا قاضی کشیک اعلام و مطابق دستور قضایی اقدام می‌شود. به هر حال، استفاده از این تجهیزات برای زندانی برای بیش از بیست و چهار ساعت مجاز نیست و به منظور رفع حالت خطرناک باید اقدام لازم از

طریق بهره گیری از خدمات مشاوره و روان پزشکی و نظایر آن صورت گیرد.

نسخه مستقل این واحد حقوقی از کتابخانه نقره‌وایی - 1405/08/09